Ýalan, ýalan, ýalan!

Category: Kitapcy,Pedagogika we edep-terbiýe,Sözler
написано kitapcy | 23 января, 2025
Ýalan, ýalan, ýalan! ÝALAN, ÝALAN, ÝALAN!

«Eý möminler! Neçün etmedik işleriñizi etdik diýip aýdýarsyñyz? Etmejek işiñizi aýtmak Allanyñ gatynda halanylmaýar».
«Gurhan».

Allanyñ Resulyna salawat we salam bolsun, bir gün sorapdyrlar:
– Musulman husyt bolup bilermi?
– Hawa, bolup biler.
– Ýalta bolup bilermi?
– Hawa, bolup biler.
– Eýse, ýalançy bolup bilermi?
– Ýok, asla bolup bilmez!
Bu hadys bize Ahmet ibn Muhammet ibn Ahmetden, oña Ahmet ibn Seýitden, oña Ubeýdulla ibn Ýahýadan, oña kakasyndan, onuñ kakasyna Mälik ibn Enesden, oña-da Safwan ibn Süleýmden rowaýat edilipdir.
Hut şolar ýaly rawylar zynjyry arkaly rowaýat edilen başga bir hadysda Allanyñ Resuly (s.a.w) şeýle diýipdir:
– Ýalanda haýyr we gowulyk ýok.
Mälik ibn Enesden gaýdýan rawylar zynjyry arkaly aýdylýan ýene bir hadysda, ol hem Ibni Abbasdan rowaýat edip şeýle diýipdir:
– Adam ýalan sözlemegi pişe edinse, onuñ kalbynda gara tegmiller emele geler, şeýdibem onuñ kalby ymykly garalar we Allanyñ nezdine onuñ ady ýalançylaryñ hataryna ýazylar.
Ibni Mesutda-da şeýle hadys bar:
– Dogrulykdan aýrylmañ. Çünki dogrulyk gowulyga, gowulygam jennete äkidýär. Ýalandan saklanyñ. Çünki ýalan pyssy-pyjurlyga, pyssy-pyjurlygam jähenneme äkidýär.
Ýene bir hadysda şeýle diýilýär: Bir adam Pygamberimiziñ ýanyna gelip, şeýle diýipdir:
– Ýa Resulalla! Meniñ üç pişäm bar: içgi, zyna we ýalan. Indi

maña aýt, men şularyñ haýsysyny taşlaýyn?
Allanyñ Resuly (s.a.w):
– Ýalany taşla – diýip jogap beripdir.
Şondan soñ ol adam öz ýoluna gidipdir. Biraz wagt geçensoñ onuñ zyna edesi gelipdir. Emma bir pursat oýlanyp, öz-özüne: «Ýene bir gün pygamberiñ huzuryna gitmeli bolaryn. Şonda ol maña zyna edip-etmändigimi sorar. Menem edendigimi boýun alsam, zynanyñ jezasyny berer. «Ýok, edemok» diýsemem ýalan sözledigim bolar» diýdi.
Şeýdibem ol zynadan el çekdi. Içgi babatda-da şeýle ýagdaý gaýtalandy. Soñra ol bir gün Pygamberiniziñ (s.a.w) huzuryna gitdi:
– Eý Allanyñ Resuly, hemmesini taşlandyryn! Hakykatdanam, ýalan hemme erbetlikleriñ sakasy, ol hemme ýaramaz gylyklary, Eziz we Jelil bolan Allatagalanyñ lagnatyny öz içine alýan eken.

* * *

■ Ýalan barada aýdylan sözlerden:

«Ynam edip bolmaýan adamyñ imany ýokdur». (Hezreti Ebu Bekir).

«Ýalandan we hyýanatdan başga ähli ýaramaz gylyklar adamyñ tebigatynda bardyr» (Ibni Mesut)*

---

* Ibni Hazm / «Gögerçin gerdanlygy»

Ryza Tekin UGUREL. Pedagogika we edep-terbiýe